

és absolutament inconcebible. És clar que de nou és el desconeixement de les coses de mar el que féu que molts mss. fessin l'error de lectura *penjant* en lloc de *proeje*; altres doncs adonant se que no tenia sentit restituïren el verb correcte però no gosaren canviar l'errònia terminació. O bé és una diplografia anticipant el gerundi de *siguent* allò que causà l'error *proejant* en lloc de *proeje*, i el *penjant* dels altres és un assaig d'esmena mètrica. També és possible que Ausiàs vagi escriure *proeg lo*, i que aquest -*glo*, que no entengueren, ajudés a l'error. Sigui com vulgui *proejant lo* s'havia d'esmenar. — 2 Parallelament a aquestes excepcions castellanes çhi va haver alguna excepció en cat. antic? El fet és que en el grandíssim nombre de cites que en donen els *DAG*, *AlcM*, *InvLC*, *OPou*, *DTò* etc. no hi ha cap excepció. Per tant es pot dubtar que ni les dues que he trobat siguin més que err. tip. o lapsus momentanis de copista, car en els mateixos autors es troba el masculí en massa («és per algunes *senyals* significada la mort» només en 76 16 de l'ed. Gili-Obrador de la *Do Pu* de Lull, però cf. supra molts passatges lullians amb masculí, i en aquell mateix l'ed. *NCL* porta per alguns *senyals*, 896, «aquestes deu *derreres senyals* són los principals indicis que ---» en una de les dues fonts mss. del *Libre de les Dones* d'Eximenis, cap. 119, A, 94r2, però «aquestes deu *derrés senyals*» en l'altra; també en A es troba fora d'això sempre el masculí, p. ex. e *los dits senyals* dues vegades en 84r1 etc.)

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS

pendre senyes, fer senyes, seny 'senyal', *sen, seny* 'sentit; campana', *La Torre del Seny de les Hores, senyer, seny del lladre, a seny, a ple seny, a-seny-a-seny, senyera, senyer* (i *senyera*) adjectiu (ignominios barbarisme), *+senyerer, senyaler, senyar, senyar-se, Font del Senyade(r), senyador, bessenyar, contrasenyia, dissenyar, disseny, dissenyador, dissenyament, ensenyar, enseny, ensenya, ensenyable, ensenyador, ensenyament, ensenyança, Pas de l'Ensenyança, ensenyant, ensenyat* 'ensinistrat', *malensenyat, desensenyar, entresenyia, entreseny, entresenyar, ressenya, fer ressenya, fer ressenya general, ressenya de l'exèrcit, resseny, ressenyar, ressenyador, sobresenyia, sobresenyal, senyal, sinyal, un senyal* 'un bocí', *per nat senyal, ni per senyal, senyala, senyalet, senyaler* (vegeu supra), *senyalera, senyalar, sinyalar, senyalar-se, assenyalar, assenyalat, assenyaladament, senyalador, assenyalador, senyalament, assenyalament, senyalat, senyaladament, assenyalada, desassenyalar, ressenyalar, signe, signar, signador, signament, signant, signantment, signànter, signatari, signatura, signacle, contrasignar, sotassignat, sotsignat, subsignat, assignar, assignat, assignable, assignació, assignadament, assignador, assignament, assignatari, assignatura, consignar, consignació, consignador, consignatari, consigna, designar, designable, designació, designador, designatiu, designi, designa, designe, insigne, insigna, insignantment, insignia, ensigna, ensigno, insgnir, persignar, persenyar, persignació, persenyador, re-*

signar, resignació, resignat, resignatari, signífer, significar, significació, significança, significat m., significable, significament, significant, insignificant, insignificantància, significatiu, significativament, significatòria

Senya, V. també *séma* *Senyador, senyal, senyala, senyalador, senyalar, senyaler, -alera, senyalet, senyar, senyer*, V. *senya* *Sényer* (no *sènyer*), V. *senyor* *Senyera*, V. *senya* *Senyull*, V. *cingol* (CINGLE)

SENYOR, del ll. SĒNIOR, -ŌRIS, 'més vell' (comparatiu de SENEX 'vell'), en plural, SENIŌRES es va usar en el Baix Imperi per designar els vells més respectables, sigui els membres del senat romà, sigui els dirigents de les comunitats hebrees i cristianes; més tard va ser emprat SENIOR com a tractament de respecte a tot superior, i va acabar esdevenint l'equivalent de DOMINUS 'amo', des de primers de l'Edat Mitjana □ □ 1ª documentació: orígens (*Homilies*; documents Ss XII-XIII)

Pertot en els docs i textos més antics: «*Senniors*, això vol dir ---», «*sapiatz, seimors*, que per zo apela om ---», *Hom*, 1v4, 2r8 i passim; «*séner*, fil de David, mercé --- *séner*, fil de la Verge ---, *séner* trastot poderós», *VidesR*, 3v18, 20, 25. En la llengua d'aleshores conviuen la forma *sényer* del cas subjecte (nominatiu i vocatiu llatins) i *senyor* del cas complement; i, en forma semblant, *senyors* plural provinent aquella del llatí SĒNIOR, amb SENIŌREM, SENIŌRES, dels casos oblics i plurals

En conformitat amb el valor originari d'aquests casos, en el català de l'Edat Mj. s'observa la distinció gramatical i sintàctica, *sényer* usat com a vocatiu o fent de subjecte, oposant-se al plural *senyórs*, i al singular *senyór* quan fa de complement o va precedit d'una preposició, encara que la grafia en aquell temps sovint és incompleta o vacil·lant: *sener, senor, seimor, seimors, seyor, seyer, segnors* etc., sempre es tracta del so de *n* palatal, que la llengua va acabar per representar amb el símbol *ny* (mentre que les llengües germanes s'han decidit per *gn* o *ñ* o *nh*).

Joc gramatical observat en un doc. de Cerdanya, dels anys 1230-50, on veiem adés *sén(y)er*, adés *sen(y)or*, alternats d'acord amb el paper sintàctic (com ho poso de relleu subratllant les preposicions que obliguen a usar la forma declinada). «A l'amad e a l'onrad *senor*, En Ponz --- bispe d'Urgel, de mi En Dalmaç de Sent Martí --- faz-vos, *ser*,¹ saber que jo no é --- la paga --- per ço, *séner*, vos preg, així com a *senor* et amic et a --- per què, *séner*, quan io é gran obs --- que vós lo m pagets; per què, *senor* quan totes les mies pen<y>ores --- per què, *séner*, no vulats que i aça més don --- esters, *séner*, faz a vós saber --- per què -us faz saber, *séner*, que sí no ls mi deviets, sí us pregaria ---» (PPujol, *DocsVgUrg.*, 11.1ss.). Igual en altres docs. d'aquests anys i de la mateixa col·lecció, amb altres grafies: «in postad no la darei, si a *segnor* no, però jo n'iré volenters a coneguda de ---» (a. 1230-50, Peramola, *ibid*, 12 5: 'no donaré poder sinó a senyor')